

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN KURUMSAL YAPISI

AVRUPA BİRLİĞİ

AVRUPA TOPLULUKLARI

1) AVRUPA TOPLULUĞU (AT) / (AET)

- Gümrük Birliği ve Ortak/Tek Pazar
- Ortak Tarım Politikası
- Ortak Ticaret Politikası
- Eğitim, kültür, sosyal politika, çevre vs.

2) AKÇT

3) EURATOM

ODGP

1) DIŞ POLİTİKA

- İşbirliği, ortak tavır ve önlemler
- Barışın korunması
- İnsan hakları
- Demokrasi
- Üye olmayan ülkelere yardımlar

2) GÜVENLİK POLİTİKASI

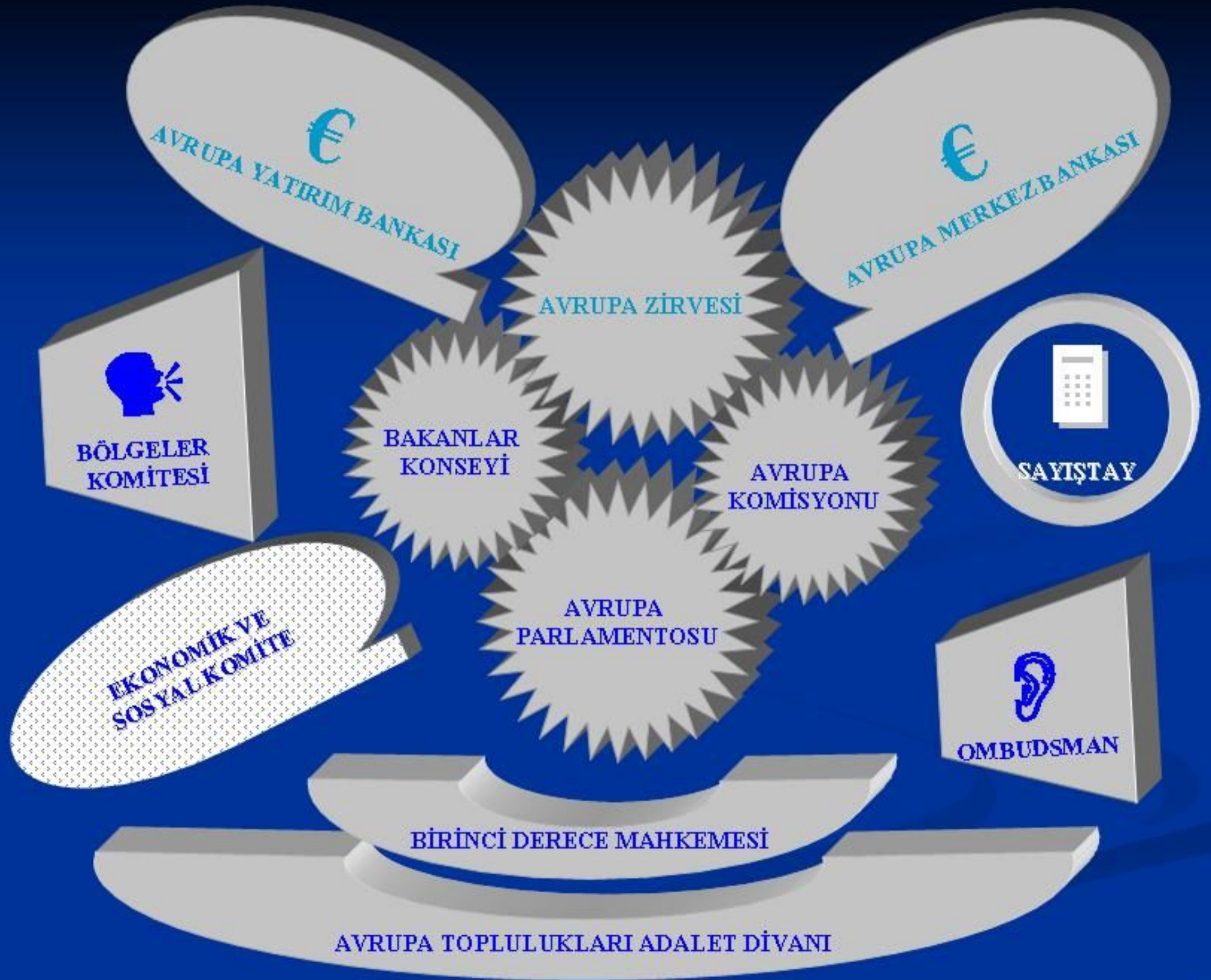
- AB'nin güvenliği
- Silahsızlanma

AD.VE İÇŞL. İŞB.

- Medeni hukuk ve ceza hukukunda işbirliği
- Polis işbirliği
- Irkçılık ve yabancı düşmanlığı ile mücadelede işbirliği
- Organize suçlarla işbirliği
- Çocuklara karşı işlenen suçlar ve insan ticareti ile mücadelede işbirliği

Genişleme Sürecinin Kilometre Tařları

- 1973 İngiltere, Danimarka ve İrlanda (İlk genişleme)
- 1981 Yunanistan
- 1986 İspanya ve Portekiz
- 1995 Avusturya, İsveç ve Finlandiya
- 2004 10 yeni katılım : Çek Cumhuriyeti, Estonya, Kıbrıs (Güney Kıbrıs Rum Yönetimi), Letonya, Litvanya, Macaristan, Malta, Polonya, Slovakya, Slovenya.
- 2007 Bulgaristan, Romanya

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN ORGANLARI

AB ORGANLARI

- AB PARLAMENTOSU (yasama organı)
 - AVRUPA KONSEYİ (karar organı)
 - AVRUPA ZİRVESİ (istişare organı)
 - AB KOMİSYONU (yürütme organı)
- ADALET DİVANI (anayasa mahkemesi)
 - SAYIŞTAY (denetleme organı)
 - AVRUPA YATIRIM BANKASI
 - DANIŞMA KURULLARI

AB ORGANLARI

AVRUPA PARLAMENTOSU

- AB'nin yasama organı görevini yapar.
- 1979'dan bu yana tek dereceli genel seçimle iş başına gelen Avrupa Parlamentosu 732 üyeden oluşur. Üyelerin görev süresi 5 yıldır.
- Parlamento'da üye devletlerin nüfusuna göre temsili esastır. Ancak bir üye devletin temsilci sayısı en az 5 (malta) en fazla 99 (Almanya) olabilir.
- Parlamento genel kurulu Strasbourg'da toplanır. Her ayın bir haftası genel kurul oturumlarına ayrılmıştır. Bazı kısmi oturumlar ile komisyon toplantıları, Konsey ve Komisyon'la ilişkileri kolaylaştırmak amacıyla Brüksel'de yapılır. Sekreterya ise Lüksemburg'da bulunur.

AVRUPA PARLAMENTOSU

- Avrupa Parlamentosu'ndaki siyasi gruplar Birlik düzeyinde oluşur. 500 milyon nüfusu temsil eden Parlamentosunun başlıca işlevi, siyasi itici güç olarak Topluluk politikalarının hazırlanması için gereken çeşitli inisiyatifleri üretmektir.
- Parlamento, aynı zamanda, Avrupa Komisyonu üyelerinin tayinlerini onaylama ve üçte iki oy çokluğuyla Komisyon'u görevden alma yetkisine sahip bir denetim organıdır. Parlamento, Komisyon'un programını oylar ve özellikle Komisyon ve Konsey'e sözlü ve yazılı sorular yönelterek Avrupa politikalarının gündelik işleyişini izler.
- Parlamento araştırma komisyonları kurabilir ve Birlik vatandaşlarının dilekçelerini inceler.
- Birlik Antlaşması'na göre Parlamento, Birlik kurumlarının faaliyetlerini gerçekleştirme sırasında ortaya çıkan görevi kötüye kullanma olaylarıyla ilgili olarak vatandaşların şikayetleriyle ilgilenmekle görevli bir ombudsman atama yetkisine sahiptir.

AVRUPA PARLAMENTOSU

Karar Süreci

- Birlik mevzuatı üçlü bir süreç içinde hazırlanır: Mevzuat önerilerini Komisyon hazırlar, Parlamento ve Konsey ise bu mevzuatı yürürlüğe koyma yetkisini paylaşırlar.
- Birlik Antlaşması ile Parlamento'nun yasama yetkileri arttırılmıştır. Buna göre Parlamento birçok önemli alandaki yönetmeliklerin ve yönergelerin kabulü konusunda Konsey'le eşit statüye sahip kılınmıştır.
- Bu usul, tek pazar, sosyal politika, ekonomik ve sosyal kaynaşma, araştırma ve Birlik Antlaşmasının kapsadığı yeni alanlara (trans-Avrupa ağlar, tüketicilerin korunması, eğitim, kültür ve sağlık) uygulanır.
- Uluslararası antlaşmalar, yeni üyelerin katılımı, Parlamento seçimlerinde her ülkede aynı usulün uygulanması, birlik vatandaşlarının ikamet hakkı vs. önemli kararlar için Konsey, Parlamento'nun onayını almak zorundadır.

AVRUPA PARLAMENTOSU

- **Merkezi Strazburg'ta bulunan, komiteleri Brüksel'de toplanan, Sekreterliği ise Brüksel ve Lüksemburg'a bölüştürülmüştür.**
- **5 yıl için seçilen 732 parlamenterden (MEP) oluşur.**
- **Parlamenterler partilere göre oturur.**
- **Parlamenterler 1979'dan beri Avrupa çapında ve doğrudan seçimle belirlenirler.**
- **Parlamento'nun üç temel görevi vardır:**
 - 1) **Yasama sürecinde yer alır.**
 - 2) **Komisyon'un hazırladığı bütçeyi Konsey ile birlikte kabul eder.**
 - 3) **Komisyon Üyelerinin atamalarını onaylar. Bir bütün olarak Komisyon'a ilişkin güvenoylaması gerçekleştirip, Komisyon'u lağvedebilir.**

PARLAMENTO'DA SANDALYELERİN DAĞILIMI

ÜLKE ADI	1995 ÖNCESİ PRLMNTR S.	1995 SONRASI PRLMNTR. S.	YENİ GENŞ. GELECEK PRLMNTR. S.
Almanya	81	99	99
Avusturya	-	21	17
Belçika	24	25	22
Bulgaristan	-	-	17
Çek Cumh.	-	-	20
Danimarka	16	16	13
Estonya	-	-	6
Finlandiya	-	16	13
Fransa	81	87	72
Hollanda	25	31	25
İngiltere	81	87	72
İrlanda	15	15	12
İspanya	60	64	50
İsveç	-	22	18
İtalya	81	87	72
Kıbrıs	-	-	6
Letonya	-	-	8
Litvanya	-	-	12
Lüksemburg	6	6	6
Macaristan	-	-	20
Malta	-	-	5
Polonya	-	-	50
Portekiz	24	25	22
Slovakya	-	-	13
Slovenya	-	-	7
Romanya	-	-	33
Yunanistan	24	25	22
Toplam:	518	626	732

AVRUPA KONSEYİ

- Her Üye Devletin kendi hükümetini taahhüt altına sokmaya yetkili devlet veya hükümet başkanları ya da bakanlar düzeyindeki temsilcilerinden oluşur. Gündemin içeriğine göre toplantılara farklı bakanlar katılır.
- Konsey'in merkezi Brüksel'dedir; ancak bazı toplantılar Lüksemburg'da yapılır.
- Konsey başkanı, başkanlar konseyinin nitelikli çoğunluğu ile seçilir, başkan 2,5 yıl süreyle görev yapar. Oy hakkı yoktur.
- Üye Devletlerin Birlik nezdindeki Büyükelçileri'nden oluşan Daimi Temsilciler Komitesi (Coreper) Konsey'in çalışmaları için gerekli hazırlıkları yapar ve belirli hazırlıkları yapmak veya özel konuları incelemekle görevli komiteler oluşturarak Konseyin talimatlarını yerine getirir.

AVRUPA KONSEYİ

- Konsey'in görevleri:
 - * Avrupa Yapısını güçlendirecek yönelimleri belirlemek,
 - * Avrupa Toplulukları ve Avrupa Siyasi İşbirliği için genel siyasi çizgileri oluşturmak,
 - * Yeni eylem alanlarında işbirliğini önermek,
 - * Dış ilişkiler alanında ortak pozisyonu tespit etmek,
 - * Her yıl Birliğin kaydettiği gelişmeleri gösteren yazılı bir rapor sunmak.

AVRUPA KONSEYİ Karar Alması

- Konsey, kural olarak şartlı çoğunluk esasına dayalı olarak kararlarını alır. Ancak bazı hallerde oybirliği ile karar alınması gerekmektedir.
- Oybirliği gereken haller:
 - * Komisyon tekliflerinin değiştirilmesi
 - * Parlamento'nun yaptığı ve Komisyon'un kabul ettiği değişikliklerin geri çevrilmesi
 - * Ortak dış politika ve güvenlik politikası ile adalet ve içişleri alanlarındaki kararlar.

BAKANLAR KONSEYİ

- **Birliğin ana karar alma organıdır. Karar alma prosedüründe önemli yeri vardır.**
- **Dışişleri Bakanları, Tarım Bakanları ve Ekonomi ve Maliye Bakanları Konseyleri her ay, diğerleri daha seyrek toplanırlar. Bazen karma toplantılar yapılır.**
- **Konsey başkanlığını her Üye Ülke sıra ile ve altı aylık bir süre ile yapar. ‘Troika’ kuralı uygulanır. 1996’dan beri her Troika’da bir büyük Üye Devlet’in yer alması uygulaması getirilmiştir.**
- **Kararlar şu oylama yöntemleriyle alınır:**
 - 1) Basit çoğunluk
 - 2) Ağırlıklı çoğunluk
 - 3) Oybirliği (“kendi kaynakları”, kişilerin serbest dolaşımı, yeni üye kabulü)

KONSEY'DE OYLARIN DAĞILIMI

ÜLKE	KONSEY'DEKİ OY SAYISI		NÜFUSU (x 1000 kişi)
	Genişlemeden Önce	Genişlemeden Sonra	
Almanya	10	29	82.038
İngiltere	10	29	59.631
Fransa	10	29	59.367
İtalya	10	29	57.610
İspanya	8	27	39.394
Polonya	-	27	38.667
Romanya	-	14	22.489
Hollanda	5	13	15.760
Yunanistan	5	12	10.533
Çek Cumhuriyeti	-	12	10.290
Belçika	5	12	10.213
Macaristan	-	12	10.043
Portekiz	5	12	9.980
İsveç	4	10	8.854
Bulgaristan	-	10	8.800
Avusturya	4	10	8.082
Slovakya	-	7	5.393
Danimarka	3	7	5.313
Finlandiya	3	7	5.160
İrlanda	3	7	3.744
Litvanya	-	7	3.701
Letonya	-	4	2.439
Slovenya	-	4	1.978
Estonya	-	4	1.446
Güney Kıbrıs	-	4	855
Lüksemburg	2	4	429
Malta	-	3	379
TOPLAM	87 (62 oy gerekli)	345	447.788

AVRUPA ZİRVESİ

- 1974'te kurulan Avrupa Zirvesi, Devlet ve Hükümet Başkanları ile Komisyon Başkanı'ndan oluşur. Dışişleri Bakanları ile Komisyonun bir üyesi onlara yardımcı olur.
- Bu çerçevede, gelecekte girişilecek eylemler için gerekli ivmeyi sağlar ve faaliyetlerin ana hatlarını çizer.

AVRUPA ZİRVESİ

- Devlet ve hükümet başkanlarının düzenli toplantıları.
- Yılda dört kez toplanıyor ve Parlamento'ya bir rapor sunuyor.
- Toplantılar gayriresmi bir ortamda ve kişisel temaslarda cereyan ediyor. Sonuçta bir Deklarasyon yayınlanıyor.
- Görevleri/Yetkileri:
 - 1) Birliğin genel politik yönelimini belirlemek
 - 2) Bakanlar Konseyi düzeyinde çözülemeyen sorunları çözmeye çalışmak

AB KOMİSYONU

Yapısı

- Avrupa Komisyonu'nun 27 üyesi (KOMİSER) vardır. Her üye devlet birer üyeyle temsil edilirler. İkinci dönemden itibaren 2/3 temsil esasıyla üyeler belirlenir.
- Komisyon'un görev süresi Avrupa Parlamentosu gibi beş yıldır.
- Komisyon Başkanı, konseyin önerisiyle Avrupa Parlamentosu'nun kararıyla (salt çoğunluk) atanır. Görevden alma yetkisi Parlamento'ya aittir.

AB KOMİSYONU

Görevleri

- Antlaşmaları korumak ve uygulanmasını gözetmektir. Üye Devletler'den herhangi birine karşı Antlaşma ihlali soruşturması başlatabilir ve gerekli gördüğünde konuyu Avrupa Adalet Divanı'na götürür. Bunların yanı sıra özellikle Avrupa Birliği'nin rekabet kurallarını ihlal etmeleri durumunda kişilere ve şirketlere para cezası verebilir.
- Komisyon ayrıca Birliği harekete geçiren organdır. Yasama sürecini başlatmada tek yetkilidir ve yeni bir Avrupa yasasının kabulü sürecinin her aşamasında etkide bulunma güç ve yetkisine sahiptir. Hükümetler arası işbirliği alanında tıpkı Üye Devletler gibi teklifte bulunma hakkına sahiptir.
- Son olarak, Komisyon Avrupa Birliği'nin yürütme organıdır. Buna belirli Antlaşma maddelerinin uygulanmasına ilişkin kuralların belirlenmesi ve Birlik faaliyetleri için ayrılmış bütçe ödeneklerinin idaresi de dahildir. Bunların büyük çoğunluğu ana fonların kapsamındadır: Avrupa Tarımsal Yönlendirme ve Garanti Fonu, Avrupa Sosyal Fonu, Avrupa Bölgesel Gelişme Fonu ve Kaynaşma Fonu. Komisyon yürütme görevini yerine getirirken çoğu zaman Üye Devletler'den uzmanların oluşturduğu komitelerin görüşlerine başvurma gereği duyar.

AVRUPA KOMİSYONU

- Bir anlamda Birliğin ‘mutfağı’ olarak bilinir.
- Her biri, ‘çevre’, ‘eğitim’, ‘rekabet politikası’ gibi birer konudan sorumlu 20 Komiserlik (DG) vardır.
- 27 komiser, ‘çevre’, ‘rekabet politikası’ gibi 36 Genel Direktörlüğün sorumluluğunu kendi aralarında anlaşarak paylaşırlar.
- Komiserler ehil olmaları esas alınarak kendi ülkeleri tarafından seçilir, Adalet Divanı önünde tarafsızlık yemini eder ve başka bir meslekle uğraşamazlar.
- Komisyon Başkanı, Üye Ülkelerin tamamının üzerinde anlaşmaya vardığı bir kişi olur. Burada Parlamento’nun da onayı alınır.

- **Genişleme sonrasında, komiser sayısı 27 oldu. Ancak hantallaşma olmaması için Anayasa'da Komiserlik sayısını 20'de tutma ve fakat dönüşüm usulünde bir değişiklik yapma kararı alındı.**
- **Parlamento güvensizlik oyu vererek Komisyon'un bir bütün halinde yeniden atanmasını talep edebilir.**
- **Komisyonun görev ve yetkileri:**
 - 1) **Yasa tasarıları hazırlayıp Konsey ve Parlamento'nun onayına sunmak,**
 - 2) **Topluluk yasaları, bütçesi ve programlarını uygulamak,**
 - 3) **Topluluk hukukunun gerektiği gibi uygulanıp uygulanmadığını denetlemek,**
 - 4) **Birliği uluslararası alanda, özellikle de ticari ve ekonomik konularda temsil etmek.**

ADALET DİVANI

OLUŞUMU

- Birliğin temel yargı organıdır.
- 1958 yılında kurulmuştur.
- Merkezi lüksemburg'dadır.
- Her üye devletten bir hakim (27) ile yeteri kadar savcı (9) 6 yıl süreyle görev yapar.
- Divanın talebi ve Konseyin oybirliği ile alacağı kararla hakim ve savcı sayısı artırılabilir.
- AD kararları kesin ve bağlayıcıdır.

ADALET DİVANI

GÖREVLERİ

- Birlik kurallarının uygulanmasını ve yorumlanmasını denetler.
- Kararları, Birlik hukukunun uygulanması ve yorumlanması ile sınırlıdır, ulusal hukuk kuralları divanın yetkisi dışındadır.

ADALET DİVANI

ÇALIŞMASI

- AD kararlarını genel kurul veya daire olarak alır.
- Genel kurul, bütün üyelere oluşur.
- Üye devletler veya Birlik organları tarafından açılan davalara bakmak zorunludur.
- Kararlar salt çoğunlukla alınır.
- Kararları kesin ve bağlayıcıdır.

AVRUPA TOPLULUKLARI **ADALET DİVANI**

- **Üye Ülkelerden 6 yıllığına atanan 27 yargıçtan oluşur.**
- **Yargıçların her birine 8 kanun sözcüsü eşlik eder.**
- **Mahkemenin yargı yetkisi şu alanlarda geçerlidir:**
 - 1) **Bir Üye Ülkenin Antlaşma'dan kaynaklanan yükümlülüğünü yerine getirmemesi**
 - 2) **Bir kanuni metnin hukukiliğini denetleme**
 - 3) **Konsey, Komisyon veya Parlamento'nun Ülkenin Antlaşma'dan kaynaklanan yükümlülüğünü yerine getirmemesi**
 - 4) **Bir ulusal mahkemedен мütalaa istenmesi.**

ADALET DİVANI

GÖREV ALANI

- Birlik hukuku çerçevesindeki uyuşmazlıkları çözümlenmek
- AB kurumlarının işlem ve tasarruflarının hukuka uygunluğunu denetlemek (iptal davaları)
- Üye devletlerin Birlik hukukunu ihlal edip etmediklerini tespit etmek (ihlal davaları)
- AB kurumları arasındaki uyuşmazlıkları çözmek

AB SAYIŐTAYI

- 1977 yılında kurulmuştur.
- Merkezi Lüksemburgdadır.
- Sayıştay üyeleri (27), her üye devletten birer kişi olarak 6 yıl süreyle atanır.
- Sayıştay denetçileri (250) her türlü etkiden bağımsız şekilde çalışırlar.

AB SAYIŐTAYI

- AB'nin hesapları ve bütçesinin uygulanmasını denetler.
- Görev alanına giren kurumlar
 1. AB kurumları
 2. Birlik fonlarını yöneten veya yararlanan kurum/kişiler
 3. Birlik yardımlarını alan yönetimler (ulusal, bölgesel, yerel yönetimler)

AVRUPA YATIRIM BANKASI

- ABnin belirlediği hedefler doğrultusunda yatırımları finanse etmekle görevlidir.
- Banka, özellikle birlik içindeki geri kalmış bölgelerin ekonomik ve sosyal kalkınmalarına yönelik krediler verir.
- Son beş yılda 80 milyar ECU finansman sağlamıştır.
- Birlik dışında ortaklık antlaşması imzalanan devletler, Afrika ve Pasifik ülkelerine de kredi vermektedir.

AVRUPA YATIRIM BANKASI

Organları

1. Bakanlar Kurulu (27)

Üye devletlerin maliye bakanları karar organı olarak işlev görür.

2. Direktörler Kurulu (27)

Kredi verir, faiz oranlarını belirler ve ödünç para alma yetkisine sahiptir.

3. Yönetim Komitesi (8)

Direktörler kurulunun kararlarını hazırlar ve uygular.

4. İzleme Komitesi (3)

İşlemlerin usule uygun yapıp yapılmadığını denetler.

DANIŞMA KURULLARI

■ Ekonomik ve Sosyal Komite (344)

- Parlamento, Konsey ve Komisyon'a tavsiye kararları
- Sivil toplumun güçlendirilmesi
- Aday ülkelerle toplumlararası diyalog kurulması

■ Bölgeler Komitesi (344)

AB içindeki yerel ve bölgesel yönetimleri temsil eder. Bölgelerin sorunları ve projeleri tartışılır ve Komisyon'u etkileyen raporlar hazırlanır.

Bölgeler Komitesi:

- Bölgesel kalkınmayı sağlamak, bölgeler arası farklılıkları azaltmak, birliğin ortak politika alanları.

Ekonomik ve Sosyal Komite:

- Ekonomik ve sosyal alanda refahı sağlamak, istihdamla ilgili konular. Çiftçiler, işçiler, işverenler, küçük esnaf, KOBİ'ler, taşımacılar, serbest meslek sahipleri, çevreciler gibi ekonomik ve sosyal hayatın çeşitli kesimlerin temsilcileri yer alır.

Avrupa Merkez Bankası:

- Ulusal Merkez Bankalarından oluşan bir sistemi yürüterek, üye ülkelerin rezervlerini korur ve işletir, para hacmini yönlendirir ve ödemeler sistemlerinin aksamadan çalışmasını sağlar.

Avrupa Yatırım Bankası:

- **Topluluğun dengeli büyümesine katkıda bulunacak yatırım projelerini finanse eder.**

Avrupa Ombudsmanı:

- **Uzlaştırıcı. Vatandaşların şikayetlerini inceleyip değerlendirir.**

Dilekçe Hakkı:

Tüm Avrupa Birliği vatandaşları ile üye ülkelerden birisinde ikamet eden tüm gerçek ve tüzel kişilerin AB nezdinde dilekçe verme hakkı vardır. Dilekçe hakkı, vatandaşları doğrudan ilgilendiren ve AB yetkisi dahilindeki konularda, Avrupa Parlamentosu'na istek ya da şikayetlerin bildirilmesi için verilen bir haktır.

BİRLİĞİN ORTAK POLİTİKALARI

- Malların Serbest Dolaşımı
- Ortak Ticaret Politikası
- Ekonomi ve Para Politikası
- Rekabet Politikası
- Tüketicinin Korunması Politikası
- Sanayi Politikası
- Ortak Tarım Politikası
- Çevre Politikası
- Trans-Avrupa Ağları
- Enerji Politikası
- Ortak Dış ve Güvenlik Politikası
- Adalet ve İçişlerinde İşbirliği
- Sosyal Politika ve İstihdam
- Eğitim, Mesleki Eğitim ve Gençlik Politikaları
- Kültür Politikası
- Görsel-İşitsel Politika
- Kamu Sağlığı Politikası
- Bölgesel Politika
- Araştırma-Geliştirme Politikası
- Bilgi Teknolojilerini Geliştirme Politikası

1 Aralık 2009 Lizbon Antlaşması'nın Getirdiği Değişiklik-Yenilikler

- AB Komisyonu'ndaki üye sayısında değişiklik :
2014'e kadar her üye ülkenin Komisyon'da bir temsilcisi olacak;
2014'ten sonra bu sayı, üye ülke sayısının üçte ikisi kadar olacaktır.
Komisyon üyeleri rotasyon ile göreve gelecektir.
- Avrupa Parlamentosu'ndaki parlamenter sayısı üye ülke sayısı arttıkça artmayarak; 750'de sabitlenmektedir. Nüfusa göre sandalye dağılımı yapılacak Parlamento'da, bir üyenin en az 6, en çok 96 sandalyesi olabilecektir.
- AB'yi dünyada temsil edecek bir "**AB Başkan**"ı olacaktır. (Van Rumpoy)
Görev süresi 2.5 yıl olacak, AB Konseyi tarafından nitelikli oyçokluğu ile seçilecek. 6 ayda bir değişen dönem başkanlığı sistemi kalkacak.
- "**AB Dışişleri Bakanı**" makamı gelecek. (Catherine Ashton)
Komisyon'un başkan yardımcılığını yapıp ortak dış politika-güvenlik ve dış ilişkilerden sorumlu olacak.

- Oybirliği yerine oyçokluğu ile karara bağlanacak konuların kapsamı da genişlemekte, Avrupa Parlamentosu'nun yetkileri genişlemektedir.
- AB Konseyi'nde karar alma mekanizması olarak “çifte çoğunluk sistemi” devreye girmektedir.

Bir kararın alınması için iki koşulun gerçekleşmesi gerekmektedir:

- 1) Karar için 15 üye ülkenin onayı alınmalı (15/27)
- 2) Bu 15 ülkenin nüfusu AB toplam nüfusunun yüzde 65'ini temsil etmeli.

- İsteyen ülke ayrılabilir; ayrılan ülke dönme imkanına sahip olacak